

דגשים, נהלים והנחיות לכתיבת פרויקט גמר במגמת "מידע ונתונים"

מקצוע התמחות- מידע וידע באינטרנט 5 יח"ל

סמל שאלון : 785589

מהדורה מעודכנת לשנה"ל תשפ"ב

אלול תשפ"א אוגוסט 2021

תוכן עניינים :

1	הקדמה :
2	שלבי פרויקט הגמר ואופן ההערכה
2	הגשת הצעת מחקר לפיקוח על המגמה
2	עבודת חקר מקיפה
2	הגנה על פרויקט גמר בפני בוחן חיצוני
3	תנאים להגשת פרויקט גמר
3	תהליך הגשת פרויקט גמר
3	היקף העבודה
3	שלבי תהליך כתיבת העבודה
4	בחירת נושא לשאלת חקר
4	השערת המחקר
4	כתיבת הרקע התיאורטי
5	כתיבת ראשי פרקים
5	כללי האזכור בגוף העבודה
5	אופן הצגת הממצאים
6	דיון
6	כללים ברישום הביבליוגרפי
6	פרקי העבודה
7	כללי ההגשה
7	הגנה על פרויקט
7	הכנת ההיצג
7	מעמד ההגנה על הפרויקט בפני בוחן (בחינה בע"פ)
8	דגשים לכתיבה עבור התלמיד/ה
8	תפקידו של המנחה בעבודה

הקדמה

פרויקט הגמר הינו עבודה בהיקף של 5 יחידות לימוד. בפרויקט זו התלמידים מתנסים באסטרטגיות חקר באופן פרטני או בזוגות. התלמידים נדרשים להתמקד בשאלת מחקר בנושא, המעורר בהם סקרנות, תוך שימוש בכל המיומנויות, שנלמדו במסגרת המקצוע המוביל של המגמה : שאילת שאלות, איתור מידע, איסוף מידע, מיפוי ומיוזג טקסטים, עריכת השוואה, ניתוח נתונים תוך שימוש בכלי מחקר וניתוח, הערכת המידע, הסקת מסקנות, הצגת הנתונים ועוד. את המיומנויות והאסטרטגיות שרכש התלמיד במהלך לימודיו הוא מביא לידי ביטוי בעבודה בחקר נושא שחשוב לו ומעניין אותו. הנחלה ותרגול של אסטרטגיות ומיומנויות אלה לתלמיד חיונית.

אחד ההדגשים בפרויקט הגמר הוא התהליך, שעובר התלמיד בזמן הכנת הפרויקט. במהלך כתיבת הפרויקט התלמיד מתנסה במיומנויות מגוונות של חשיבה מסדר גבוה, כגון יישום, סינתזה, אנליזה והערכה, שנלמדו במסגרת המקצוע המוביל של המגמה. מיומנויות אלו חיוניות לתלמיד על מנת שיהיה מסוגל להתמודד בצורה מושכלת בידע הרב העומד לרשותו במאה ה- 21.

בתהליך זה של פרויקט החקר נוצר קשר ודיאלוג מסוג שונה בין התלמיד למורה. העבודה מול כל תלמיד הינה יחידנית ופרטנית. המורה, המשמש כמנטור לתלמיד, עוקב אחר התקדמותו בהכנת הפרויקט ומנחה אותו.

שלבי פרויקט הגמר ואופן ההערכה

לכל פרויקט שלושה שלבים:

הגשת הצעת מחקר לפיקוח על המגמה

זהו תנאי מקדים להגשת פרויקט גמר. הצעת המחקר תוגש בתחילת נובמבר של שנת הלימודים בכיתה י"ב. הצעת המחקר חייבת לכלול מחקר כמותי (ניתן לשלבו עם מחקר איכותני) ותוגש בטופס שיכלול את המרכיבים הבאים:

- הגדרת הנושא הכללי.
- סקירת קצרה של הרקע המחקרי הקיים בנושא, ברמת נושאים.
- שאלת המחקר באופן כללי.
- קישור למסד נתונים משמעותי מבחינת גודל ורלוונטיות לשאלת המחקר, הלקוח ממאגר נתונים רשמי ומהימן.
- פירוט לגבי שיטת המחקר (המתודולוגיה) והכלים שיעשה בהם שימוש במחקר: ניתוח מסד נתונים-חובה. ניתן להוסיף גם ראיון, ניתוח רשת חברתית, ניתוח מקורות ראשוניים, תצפיות ועוד.
- רשימה ביבליוגרפית ראשונית של 5 מקורות מידע.

עבודת חקר מקיפה

העבודה תוגש בפורמט דיגיטלי, מעוצבת ואחרי הגהה לתוך מערכות אגף הבחינות עד סוף מאי של כיתה י"ב. חלק זה יהווה 50% מהציון הסופי.

תלמיד שלא הגיש הצעת מחקר לאישור הפיקוח לא יוכל להגיש עבודת חקר. עבודת החקר תכלול את המרכיבים הבאים:

- שער המציג את נושא הפרויקט ואת פרטי מגיש.
- תוכן עניינים אוטומטי.
- מבוא והסבר על נושא הפרויקט, רקע קצר, שאלת מחקר וממצאים.
- סקירת ספרות מקיפה על התחום הנבדק בפרויקט.
- הצגת שאלת המחקר.
- הצגת המתודולוגיה- דרך ביצוע המחקר המתוכנן ודרך איסוף נתונים כמותיים תומכים. יש לצרף קישור למסד הנתונים הנחקר.
- הצגת הנתונים, ניתוחם והסקת מסקנות מהם.
- דיון בממצאים תוך התייחסות לפרק סקירת הספרות עד הסקת המסקנות.
- רשימה ביבליוגרפית לפי כללי ה-APA.
- נספחים במידה וקיימים.

הגנה על פרויקט גמר בפני בוחן חיצוני

ההגנה על הפרויקט תהיה במהלך חודש יוני בכיתה י"ב. חלק זה יהווה את 50% מהציון הסופי. בשלב זה יציג התלמיד את עבודתו בפני בוחן מטעם משרד החינוך. התלמיד ישתמש במיומנויות נלמדות במגמה, במושגים מעולם התוכן של המגמה תוך התייחסות לרפלקציה על התהליך שעבר. חלק מהציון ינתן גם לדרך הצגת המצגת והעמידה מול הבוחן.

פרויקט הגמר הינו עבודה צמודת תכניות הלימוד. לכן, עד אמצע כיתה י"א, על התלמיד ללמוד את כל נושאי הלימוד של תחומי התוכן. הפרויקט יבוצע במהלך כיתה י"ב, בהתבסס על החומר שנלמד בכיתות י"א במקצוע המוביל.

תנאים להגשת פרויקט גמר

הזכות להגיש פרויקט גמר מוקנית בתנאי ש:

- לימודיו של התלמיד/ה במקצוע סדירים והוא עומד בכל החובות ובכל המשימות שהוטלו עליו בכיתה י' וי"א.
- התלמיד/ה עבר בהצלחה את הערכה החלופית בכיתה י'.
- התלמיד עבר בהצלחה את בחינת הבגרות בכיתה י"א.
- התלמיד הגיש הצעת מחקר לאישור הפיקוח וקיבל אישור.

תהליך הגשת פרויקט גמר

תהליך ההגשה יתבצע כדלהלן:

1. התלמיד/ה יכין הצעה לתהליך החקר על גבי טופס מיוחד.
 2. ההצעה תיבדק על ידי המורה המנחה.
 3. המורה ישלח בצורה מרוכזת את כל הצעות המחקר לפיקוח לאישור בהתאם ללוח המועדים שנקבע.
 4. נושאי העבודה של הכתה חייבים להיות מגוונים. לא יינתן אישור לקבוצות שונות בכיתה לעסוק בנושא זהה. במקרים חריגים יש לבקש אישור מהפיקוח. ללא אישור מראש מהפיקוח העבודה תיפסל.
 5. חובה: לקבל מהפיקוח אישור לנושאי עבודת הגמר לפני תחילת כתיבת העבודה.
 6. ניתן לבצע העבודה בקבוצות של עד **2 תלמידים**, כאשר לכל תלמיד יהיה ביטוי אישי בעבודה הקבוצתית וכן כל תלמיד נבחן בנפרד על ידי הבוחן החיצוני, על כל חלקי העבודה.
 7. בהצגת המחקר בפני בוחן חיצוני כל תלמיד יציג סיכום רפלקטיבי אישי שלו- במה תרמה הכנת העבודה לתלמיד. יש להתייחס להיבטים של דרך הכנת העבודה, יחסי הגומלין בין חברי הקבוצה והתובנות שהתקבלו בסיום העבודה.
 - בתום כתיבת העבודות, במהלך כיתה י"ב, ובהתאם ללוחות הזמנים שהוכתבו על ידי אגף הבחינות, יש לשלוח את קבצי העבודות של כל תלמידי הכיתה במרבי"ד דרך השילובית בקובץ PDF.
 - במקביל יש לתאם עם הבוחן החיצוני (ששמו ישלח לביה"ס ע"י המרבי"ד), את מועד הבחינה בע"פ לפחות שלושה שבועות מראש.
- יש לשים לב שכל הסעיפים של הנחיות עבודת הגמר יופיעו בעבודה.

היקף העבודה

העבודה תכלול כ- 40 עמודים (כולל טבלאות נתונים, גרפים המייצגים את התופעה / שאלת החקר, לא כולל נספחים)
אין להעתיק מקורות שלמים כלשונם ממקור אינטרנט (אין לבצע פעולה של העתק/הדבק). יש לסכם ולמזג את המידע מהמקורות השונים.

שלבי תהליך כתיבת העבודה

1. בחירת מסד נתונים, בעל נושא המעורר עניין.
2. חקירת המסד ובחירת משתנים למחקר.
3. זיהוי והגדרה של שאלה או בעיה העולים מעיון במסד הנתונים.
4. הגדרת המשתנים.
5. העלאת השערות או אפשרויות שונות לפתרון.
6. כתיבת הצעה לעבודת החקר והגשתה לאישור המורה והפיקוח.
7. ניקוי וטיוב מסד הנתונים (אם נדרש).
8. עיבוד, ניתוח וייצוג הנתונים.
9. איסוף נתונים וחומר ביבליוגרפי ממקורות מידע שונים הקשורים בתחום הנחקר ומיונו בהתאם

10. לרלוונטיות לשאלת החקר.
11. ביצוע תהליך החקר ואיסוף הממצאים.
12. הכנת ראשי פרקים לעבודה.
13. ארגון המידע, עיבודו ומיזוגו לחלק תיאורטי. ולאחריו כתיבת הרקע התיאורטי : סקירת ספרות מלאה תוך סיכום ומיזוג מידע ממקורות שונים. ארגון המידע על פי ראשי הפרקים שנוסחו.
14. כתיבת פרק הממצאים : מארגנים גרפיים, טבלאות ותרשימים ובאופן מילולי.
15. כתיבת פרק הדיון והמסקנות.
16. כתיבת המבוא לעבודה.
17. רישום ביבליוגרפי מוסדר.
18. הכנת תוכן עניינים אוטומטי ושער העבודה.
19. הגעה ועיצוב העבודה לקראת הגשתה.

בחירת נושא לשאלת חקר

פרויקטים טובים מונעים בדרך כלל על ידי שאלה מהותית – שאלה מעוררת השראה, הדורשת מהתלמידים לבצע מחקר מעמיק. נקודת המוצא של תהליך החקר צריכה להיות שאלה, שמעסיקה את התלמיד/ה או הלקוח, ולגביה הוא רוצה להרחיב ולהעמיק את ידיעותיו. שאלות החקר הן בדרך כלל שאלות המתייחסות לקשר בין שני משתנים או יותר, ומנוסחות בצורת משפט שאלה. על השאלות להיות מנוסחות בבהירות, תוך ציון המשתנים שאת הקשר ביניהם החוקר בודק. שאלת החקר נובעת מתוך הנושא. היא בוחנת באופן מעשי את טיב הקשר בין המשתנים הנחקרים בעבודה.

כשמנסחים שאלה מהותית, כדאי לבחון מס' קריטריונים :

- האם זו שאלה שאנשים שואלים בעולם האמת?
- האם זו שאלה שאין לה תשובה פשוטה ושתגרום לתלמידים להתאמץ כדי למצוא לה תשובה או תשובות?
- האם זו שאלה שיכולה להצית את דמיונם של התלמידים ולהלהיב אותם?
- האם השאלה מנוסחת באופן תמציתי וברור?
- האם השאלה בודקת קשר בין שני משתנים או יותר?
- האם היא ניתנת לבדיקה אמפירית על ידי איסוף נתונים?
- האם השאלה מנוסחת כשאלה פתוחה (אין אפשרות של תשובה כמו כן/לא)?

על שאלת החקר להיות רלוונטית תוך שימוש במיומנויות הנלמדות במגמה

השערת המחקר

השערת המחקר מתארת את הקשר המצופה בין המשתנים הנבדקים. להשערת המחקר תתלווה קביעה לגבי כיוון הקשר הצפוי בין המשתנים. כיוון הקשר יקבע רק לאחר קריאת מקורות המידע.

השערת המחקר צריכה לענות על התנאים הבאים :

- נגזרת מנושא העבודה כפי שהוגדר על ידי החוקר.
- מבטאת יחס בין שני משתנים או יותר ומפרטת את כיוון הקשר.
- מנוסחת כקביעה.
- ניתנת לבדיקה אמפירית.
- מבוססת על רציונל מחקרי או תיאורטי או נימוק הגיוני.

כתיבת הרקע התיאורטי

בחלק זה יש לוודא שמתבצעים מיון ומיזוג מידע.

בחלק זה יש לוודא שקיימת התייחסות לנושא מהיבטים שונים לשלושה מרכיבים :

1. יעסוק במשתנה התלוי,
2. יעסוק במשתנה הבלתי תלוי
3. יציג את הקשר בין המשתנים והרציונל להשערה.

בכל אחד משלושת הפרקים יש לכלול תיאוריות ו/או מחקרים ו/או מקורות מידע אמינים עדכניים בהתאם לנושא הפרק.

בכל אחד משלושת הפרקים. אין להציג תיאוריות מבלי להבהיר את הקשר שלהן לנושא העבודה.

יש להתייחס לקריטריונים הבאים:

- עיבוד החומר התיאורטי יעשה תוך שימוש בלא פחות מעשרה מקורות ביבליוגרפיים, שאחד מהם לפחות באנגלית.
- החלק התיאורטי צריך להתבסס על מקורות מהימנים ועדכניים שנכתבו לכל היותר ב- 5 השנים האחרונות למעט מקור תיאורטי קלאסי שאינו מוגבל בשנים.
- יש לעבד את החומר ולא להעתיקו תוך שימוש במיזוג טקסטים. בעת כתיבת הרקע התיאורטי ובנייתו נדרש התלמיד למזג מידע ממקורות שונים לקטע מאוחד מבחינה רעיונית ולשונית. במיזוג המידע נדרש התלמיד לאנליזה וסינתזה דהיינו: פירוק הטקסטים על ידי מיפויים, השמטת החלקים שאינם רלוונטים (אנליזה) ובנייה מחודשת של הטקסט תוך התנתקות מטקסט המקור ויצירת טקסט חדש (סינתזה). במיזוג קיים תהליך של השמטה. משמטים מהטקסטים את החלקים שאינם רלוונטיים, או שמופיעים יותר מפעם אחת. ההשמטה יוצרת מיון מובחר ומשמעות חדשה. כשמסכמים מקורות יש לבחור מקור ראשי וממנו להתחיל לסכם ולהוסיף מקורות משניים. כמקור ראשי בוחרים את הטקסט שיש בו המידע הרב ביותר על הנושא או שחשיבות עולה על המקורות האחרים.
- חומר מצוטט יוצג ע"פ כללי הציטוט תוך אזכור המקור.
- המקורות המשמשים לכתובת הרקע התיאורטי יציגו באמצעות כללי האזכור המקובלים.
- במידת האפשר רצוי להציג נתונים סטטיסטיים על הבעיה הנחקרת. רצוי להשתמש בשנתון הסטטיסטי האקטואלי ביותר. את הנתונים הסטטיסטיים יש להסביר בהתייחס לבעיה הנחקרת. אין להביא נתונים סטטיסטיים ללא הסבר.

כתיבת ראשי פרקים

בד בבד עם תהליך המיון של מקורות המידע שנמצאו, התלמיד יבנה ראשי פרקים לסקירה הספרותית. ראשי הפרקים משקפים את מבנה העבודה ואת תוכנה. הם מנחים את הקורא ובונים ציפיות ביחס לנאמר בפרק. ניסוח ראשי הפרקים הוא לעיתים תהליך גמיש ומתמשך הכרוך לעיתים קרובות בהתלבטות קשה ובשינויים במהלך העבודה עד להתגבשות הצורה הסופית.

כללי האזכור בגוף העבודה

בגוף העבודה מופיעים שני סוגים של הפניה למקורות:

1. אזכור: אזכור מקור בגוף העבודה נועד לזהות בקלות את המקור (מאמר, פרק מספר, ספר וכד') עליו העבודה מסתמכת, ולאפשר לקורא למצוא פרטים מלאים על המקור ברשימת המקורות שבסוף העבודה. בגוף העבודה עצמה, נרשמים שם (או שמות) המשפחה של המחבר/ ים ושנת הפרסום בלבד, ואלה אמורים להיות מדויקים ומספקים, על מנת שאפשר יהיה לזהות את המקור במלואו ברשימת המקורות שבסוף העבודה.
2. ציטוט: ציטוט הוא העתקת מקור מילה במילה, כפי שהדברים נאמרו במקור. במקרה זה יש לשים את הדברים המצוטטים בגרשיים ולציין את שם/שמות המשפחה של המחבר/ ים שנת פרסום המקור המצוטט, ומספור העמודים המדויק בהם מופיע המקור.

נדרשת התאמה מלאה בין המקורות המאוזכרים או מצוטטים בגוף העבודה לבין רשימת המקורות המופיעה בסוף העבודה.

אופן הצגת הממצאים

- הצגת הממצאים תעשה בשלוש צורות שונות : טבלה, גרף, הסבר מילולי.
- הצגת הממצאים בטבלה : הצגת הממצאים בטבלה תעשה בצורה ברורה תוך שימוש במדדים סטטיסטיים שנלמדו במסגרת המגמה.
- הצגת הממצאים בגרף : יש לבחור את הגרפים המתאימים ביותר להיצג הנתונים.
- הסבר מילולי לתוצאות : התייחסות למגמות מרכזיות / מיוחדות/ שעולות מהטבלה והגרף. אין לחזור על מספרים מהטבלה. הממצאים צריכים להיות מוצגים כמקבץ של היגדים ולא לפרט כשאלות בודדות. הצגת הממצאים אמורה להיעשות עבור המשתנה התלוי- בכללותו ובנוסף לכל אחד מהמרכיבים האופרטיביים של המשתנה התלוי.

דיון

מטרת הדיון היא לקשר בין החלק התיאורטי, ממצאי החקר והשערת החקר. הדיון ייבנה בצורה של טיעון, טענה+ נימוקים : הדיון יפתח בהצגת הטענה שהיא למעשה השערת החקר כפי שהוצגה לעיל.

נימוקים : לצורך אישוש או הפרכה של השערת החקר, יש להציג נימוקים מסוג ראיה ו/או הסבר, המתבססים על החלק התיאורטי, כולל הפניה לביבליוגרפיה ועל הממצאים שהוצגו בפרק הממצאים. דרישה זו תוביל לסינתזה בין החלק התיאורטי והחלק המעשי בעבודה, וכן להשוואה ביניהם. בדיון יוצגו נימוקים התומכים ו/או מפריכים את השערת החקר תוך הצגת הסבר לחוסר האישוש ונימוקים שאינם מפריכים או מאששים את השערת החקר והסברם.

חשוב להתייחס בדיון לנקודות הבאות :

- אם השערת החקר הופרכה- יש להביא הסבר לממצאים שהועלו, למשל : כלי המדידה לא היה טוב, טעויות חישוב, המציאות הפוכה ממה ששיערנו, תיאוריה לא מתאימה, השערת החקר התבססה על מידע לא עדכני וכדומה.
- יש לתת את הדעת עד כמה המשתנה הבלתי תלוי אכן השפיע על המשתנה התלוי ולא משתנה אחר שלא נלקח בחשבון (משתנה מתערב) כאן המקום להביא הסברים או השערות נוספות לגבי הקשר בין המשתנים אם השערת החקר הופרכה. למשל : קרה אירוע מסוים אשר שינה את ההשערה הראשונית, כגון : אירוע בחברה או אירוע אישי בחיי הנחקרים.
- הדיון יתייחס לביקורת על ביצוע החקר כמו לדוגמא : האם ניתן להכליל את ממצאי החקר גם על אוכלוסיות אחרות? האם ניתן להכליל את ממצאי החקר לכל מדגם אחר?
- הצעות לחקר עתידי נוסף בנושא והצעות לחקר המשך.
- ניתן לסיים את הדיון באמירה כללית, אידיאלית, מעין סיכום של מה שנחשב, נעשה או נמצא ומה ניתן לעשות הלאה.
- אין להציג בדיון תיאוריות חדשות שלא הוצגו ברקע התיאורטי.

כללים ברישום הביבליוגרפי

- כל פריט צריך להופיע בנפרד, ברווח שורה וחצי בין פריט לפריט
- הרשימה הביבליוגרפית תיכתב בסוף העבודה על-פי סדר א"ב של שם משפחתו של המחבר. יש להתעלם מהתואר של המחבר (ד"ר וכד').
- ביבליוגרפיה בעברית תיכתב לפני ביבליוגרפיה באנגלית.
- ברישימה באנגלית יש לשים לב מתי מופיעות אותיות גדולות ומתי קטנות.
- אם ישנם שני פריטים או יותר של אותו כותב, קודם ייכתב הפריט ששנת הוצאתו מאוחרת יותר.
- רישום המקורות יעשה לפי כללי ארגון ה APA.

פרקי העבודה

פרקי העבודה יכתבו לפי סוג הפורמט שנבחר.

- פורמט עבודת אנליזה/ חקר שוק
- פורמט עבודת מחקר אקדמית
- יש להתעדכן בפירוט הפורמטים והמחווון הנלווה אליהם בקבצים באתר.

כללי ההגשה

- יש להקפיד לאורך כל העבודה להשתמש בלשון תקנית, חלוקה הגיונית לפסקאות, פיסוק ואיות תקינים, כתיבה בהירה ועניינית וכותרות ברורות.
- יש למספר את כל העמודים למעט עמוד השער. המספור יופיע בתחתית העמוד במרכז הדף ובתוכן העניינים.
- כל פרק בעבודה מתחיל בדף נפרד. תתי פרקים מופיעים ברצף. הביבליוגרפיה מתחילה בעמוד נפרד.
- יש לכתוב בפסקאות רציפות. כל פסקה מתחילה בכניסה של טאב הזחה אחד פנימה. אין להשאיר שורה רוח בין פסקה לפסקה.
- יישור דו-צדדי. אין למרכז את הטקסט.
- יש להכין תוכן עניינים אוטומטי.

הגנה על פרויקט

את העבודה יציג כל תלמיד בפני בוחן, שאינו מורה המגמה בבית הספר.

להגנה על הפרויקט שני חלקים:

1. הכנת ההיצג
2. ההיצג בפני הבוחן

הכנת ההיצג

יש להכין היצג בכל דרך שתבחרו.

ההיצג צריך להיות ויזואלי לפי כללי ההיצג שנלמדו במהלך הלימודים במגמה.

ניתן להיעזר בקישורים הבאים:

דרכים להעברת מסר

כלי ויזואליזציה

מעמד ההגנה על הפרויקט בפני בוחן (בחינה בע"פ)

מטרת הבחינה: שיחת הערכה של בוחן חיצוני - בדיקת בקיאות והבנה:

- מועד הבחינה ומשך הבחינה – עפ"י הנחיות אגף הבחינות.
- השתתפות המורה המנחה במעמד ההגנה אינה חובה. בכיתה יש צורך להעמיד שני שולחנות נפרדים אחד עבור המעריך והתלמיד/ה הנבחן, ושולחן נוסף מרוחק עבור תלמיד/ה המכין עצמו לבחינה.
- במעמד ההגנה, על התלמיד/ה להציג בפני הבוחן את כל המרכיבים של העבודה היישומית בהיצג בכל דרך שיבחר ובהצגה קצרה של עד 10 דק'.
- הבוחן ישאל שאלות הבהרה שהתעוררו במהלך הערכת העבודה של התלמיד/ה. תהיינה שאלות התייחסות לכל אחד מפרקי העבודה.
- התלמיד/ה ישיב בעל-פה על שאלות הבוחן, המתייחסות לעבודה היישומית.
- הערכת הפרויקט תתבסס על ידע שהפגין התלמיד בנושא הפרויקט, על המצגת ועל ההיצג של התלמיד בפני הבוחן.

שימו לב,

בשנת תשפ"ב הציון הכולל שיינתן ע"י המעריך החיצוני יהיה שקלול של:
פרויקט הגמר שהוגש מראש-50%
הגנה על העבודה-50%

- הציון הסופי יורכב משקלול הציון של המורה- המנחה והציון הסופי של המעריך החיצוני.
- שימו לב, תלמיד/ה שבחר שלא להשתתף בהגנה על העבודה- דינו כמי שלא נכח בבחינת בגרות.
- מומלץ לבצע אירוע מדמה בחינה באמצע השנה בכיתה י"ב במהלך הכנת העבודה בפני קבוצת מורים, תלמידים או הורים, ואירוע מדמה בחינה נוספת לקראת מועד הבחינה החיצונית, במתווה הדומה לאופן הערכת פרויקט הגמר ע"י הבוחן החיצוני, כדי להכין את התלמידים/ות לייחודיות בחינת ההגנה על הפרויקט. בפעם הראשונה, התלמיד/ה יציג את נושא העבודה שהוא מתכנן לבצע, את שיקוליו ואת פתרונותיו. מומלץ שהפעם השנייה תהיה בסמוך למועד הגשת העבודה והמעמד ישמש מעין הגנה זוטא.

דגשים לכתיבה עבור התלמיד/ה

- דאגו שיהיה ציר מארגן לעלילה או נושא שעומד מאחורי הדברים כך שהקורא יוכל לעקוב.
- לפני שאתם מתחילים לכתוב, חשבו על המסר שברצונכם להעביר לקוראים.
- זכרו את הקוראים בזמן הכתיבה! חשבו על הדברים המרכזיים שברצונכם שהקוראים ידעו על הנושא הנחקר ודברים שברצונכם שהם יבינו לגבינו והשתמשו בכך כנקודת המבט של הפרק.
- חשבו על כך שבסיום יש צורך לקשור את כל הפרקים ליחידה אחת, כך שאמורים להיות חוטים מקשרים בין כל הפרקים – התייחסו לרעיונות מרכזיים נושאים, סמלים שחוזרים בכל פרק.
- תיהנו מהכתיבה! זו הזדמנות להביא את עצמכם לידי ביטוי ולתת לאחרים להכיר מי אתם.

תפקידו של המנחה בעבודה

כתיבת פרויקט גמר, המלווה בתהליך חקר, מחייבת הוראה אחרת, ומכאן תפקידו של המורה הוא ללוות את התלמיד, להנחות אותו ולכוון אותו במסלול זה תוך יעוץ והערכה מעצבת של התהליך ושל תוצרי הביניים שלו. המורה צריך להתמקד בהקניית המיומנויות הנדרשות לכתיבת פרויקט הגמר כמו גם בפיתוח סקרנות לחקר. חלקן של מיומנויות אלו יתבצע ברמת הכיתה וחלקן בעבודה פרטנית ו/או קבוצתית, במסגרתן יחשוף המורה את התלמיד למקורות מידע רלוונטים ולתהליכי חיפוש שלהם, ינחה אותו בתכנון מערך החקר ובביצועו, בהכנת הממצאים, בניתוחם ובהסקת המסקנות, בעריכת החומר והעבודה ע"פ כללי המחקר והכתיבה המקובלים. בעבודת החקר תפקיד המורה לעודד ולפתח את הסקרנות הטבעית, להביא לידי ביטוי את היכולות של כל תלמיד וליצור הבניית ידע באופן עצמאי תוך הפעלת חשיבה ביקורתית ויצירתית. יכולת זו תסייע לתלמידים להתאים את עצמם למציאות המשתנה בה הם חיים.

להלן מקבץ מתפקידי המורה המנחה:

- הנחייה באיתור נושא חקר מעניין את התלמיד.
- הנחייה באיתור מסד נתונים קשור.
- סיוע בגיבוש ההצעה לפרויקט.
- סיוע בהערכת היקף הזמן וקביעת לוח זמנים.
- ליווי התלמיד/ה בתהליך החקר והכנת הפרויקט באמצעות פגישות מעקב תקופתיות והערכה של תוצרי הביניים בשלבים השונים של תהליך ביצוע פרויקט הגמר.
- קביעת ציון שנתי "ציון מגן (50%) מהציון הכללי" על פי הנהלים המקובלים.
- ליווי התלמיד/ה במהלך ההגנה על עבודת הגמר.
- המורה נדרש לנהל יומן מעקב אחר שלבי התקדמותו של כל תלמיד
- שמירה ואחריות על טוהר בחינות בתהליך הכנת פרויקט הגמר ע"י התלמיד.